

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. 898-WP. 020. 26.11.2024 Warszawa, 26 listopada 2024 r.

Data wpływu 09.12.2024

KILW/03210/22/24

DS. 1804. 502. 2024
6.12.2024**Pan****Dariusz Salamończyk****Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu****Kancelaria Sejmu****ul. Wiejska 4/6/8****00-902 Warszawa**

Odnosząc się do projektu ustawy o zapobieganiu bezdomności psów i kotów przekazanego do konsultacji Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna pragnie w pierwszym rzędzie wskazać, iż niezwykle pozytywnie odbiera próbę uregulowania kwestii obowiązkowego znakowania psów i kotów, gdyż jest to zagadnienie o istotnym znaczeniu zarówno dla bezpieczeństwa i zdrowia publicznego, jak i dobrostanu zwierząt o czym przedstawiciele naszego samorządu zawodowego mówili już od dawna. Niewątpliwie wprowadzenie obowiązkowej identyfikacji i rejestracji psów stwarza szansę na poprawę warunków życia bezdomnych zwierząt. O powstanie takiego systemu od lat postulują przedstawiciele samorządów terytorialnych. Na taką potrzebę wskazuje również Najwyższa Izba Kontroli, która zwraca uwagę, że 1/3 środków publicznych przeznaczonych na ochronę zwierząt jest wydatkowana z naruszeniem prawa albo niegospodarnie. Receptą na te problemy jest obowiązkowy system czipowania (znakowania) i rejestracji psów w urzędowym rejestrze zwierząt oznakowanych. System pomoże ograniczyć zjawisko bezdomności psów oraz ograniczyć rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych wśród zwierząt. Przyczyniłby się również do zrationalizowania wydatków samorządów na obowiązkowe zwalczanie bezdomności oraz zapobieganie przypadkom wyłudzenia pieniędzy na ten cel.

Jednocześnie w ocenie Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej możliwe jest uregulowanie przedmiotowej kwestii w sposób zdecydowanie mniej skomplikowany i zdecydowanie mniej obciążający budżet państwa. Z tej perspektywy kluczowe jest, aby zarządzanie systemem – jego utworzenie i prowadzenie – powierzyć Krajowej Radzie Lekarsko-Weterynaryjnej.

Przed wszystkim Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna posiada unikatowe doświadczenie w prowadzeniu tego typu baz danych: rejestr lekarzy weterynarii, rejestr zakładów leczniczych dla zwierząt oraz rejestr paszportów dla psów, kotów i frotek. Ponadto Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna ma doświadczenie w zarządzaniu zespołem lekarzy weterynarii, uprawnionych do identyfikacji i rejestracji psów i kotów.

Samorząd lekarsko-weterynaryjny obecnie prowadzi WETSystems, czyli rejestr paszportów dla zwierząt towarzyszących niezbędny dla psów do podróżowania zagranicę, a także rejestr lekarzy weterynarii, w tym lekarzy upoważnionych do wydawania paszportów, oraz ewidencję zakładów leczniczych dla zwierząt wypełniając tym samym zadania z zakresu administracji publicznej. W systemie WETSystems znajduje się obecnie ponad 1 mln 300 tys. psów i kotów. Dzięki WETSystems każdy uprawniony lekarz weterynarii może w każdej chwili on-line wpisać do systemu zbadane i zacypowane (oznakowane) właśnie zwierzę oraz wydać mu paszport. Warto nadmienić, iż system ten działa w chwili obecnej w wersji wyłącznie elektronicznej, umożliwiającej szybki i bezproblemowy obieg danych i że został on opracowany od podstaw przez samorząd lekarsko-weterynaryjny. Jego stworzenie zostało sfinansowane w pełni ze środków własnych Samorządu. Dlatego też w ocenie Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej najlepszym możliwym rozwiązaniem przy wprowadzaniu centralnej bazy oznakowanych zwierząt byłoby powierzenie jej prowadzenia Krajowej Radzie Lekarsko-Weterynaryjnej i rozbudowanie systemu WETSystems o dodatkową funkcjonalność związaną z powszechną rejestracją i znakowaniem psów i kotów.

Co niezwykle istotne Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna jest jednostką organizacyjną Samorządu Zawodu Zaufania Publicznego, działającego na mocy art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych – co za tym idzie o jego utworzeniu i zasadach funkcjonowania zdecydowały najwyższe władze, w tym w szczególności Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Na mocy powyższej ustawy, a także Ustawy o zakładach leczniczych dla zwierząt oraz Ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, realizuje liczne zadania z zakresu administracji publicznej, takie jak:

- sprawowanie pieczy i nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu lekarza weterynarii;

- przyznawanie, pozbawianie, zawieszanie oraz stwierdzanie utraty prawa wykonywania zawodu lekarza weterynarii (włącznie z tymczasowym prawem wykonywania zawodu nadawanym lekarzom weterynarii z terenu UE oraz obywatelom państw trzecich);
- prowadzenie rejestru lekarzy weterynarii posiadających prawo wykonywania zawodu;
- prowadzenie ewidencji zakładów leczniczych dla zwierząt;
- prowadzenie centralnego rejestru wydanych paszportów (dla zwierząt towarzyszących);
- sprawowanie orzecznictwa w przedmiocie orzekania o niezdolności do wykonywania zawodu lekarza weterynarii;
- opiniowanie projektów ustaw i innych aktów prawnych, dotyczących ochrony zdrowia zwierząt, weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego, ochrony środowiska i wykonywania zawodu lekarza weterynarii bądź występowanie o ich wydanie;
- organizowanie badań dotyczących weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego i wykonywania zawodu lekarza weterynarii;
- sprawowanie sądownictwa lekarsko-weterynaryjnego w zakresie odpowiedzialności zawodowej lekarzy weterynarii oraz sądownictwa polubownego;
- współdziałanie z organami administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, samorządami zawodowymi, związkami zawodowymi i organizacjami społecznymi w sprawach profilaktyki i leczenia weterynaryjnego, poprawy warunków hodowli i warunków sanitarnych wsi, kontroli żywności pochodzenia zwierzęcego, zwalczania zakaźnych i pasożytniczych chorób zwierzęcych oraz chorób odzwierzęcych.

Powyższe świadczy o tym, że Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna od lat realizuje z powodzeniem liczne zadania powierzone jej na mocy wielu ustaw, a powierzenie jej przez ustawodawcę prowadzenia centralnego rejestru zwierząt oznakowanych jest naturalnym rozszerzeniem prowadzonego już od blisko 20 lat centralnego rejestru wydanych paszportów.

Istotnym jest, że Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna powołana została do życia odrębną ustawą, a więc gwarantuje ciągłość realizacji zadań w odróżnieniu od spółek prawa handlowego, które prowadzą liczne „ogólnopolskie bazy”, które mogą w każdej chwili zaprzestać swojej działalności gospodarczej, a prowadzone przez nie bazy ulec likwidacji.

Propozycja Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej nie zakłada żadnych dotacji ze środków budżetowych na stworzenie, czy też rozbudowę systemu informatycznego obsługującego ten sam rejestr, ponieważ Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna jest właścicielem programu informatycznego funkcjonującego od kilkunastu lat jako systematycznie unowocześniany system obsługujący centralny rejestr wydanych paszportów dla zwierząt towarzyszących, z którego korzystają obywatele i właściwe służby w Polsce i w innych państwach członkowskich UE w celu weryfikacji paszportów dla zwierząt towarzyszących. Został on stworzony wyłącznie ze środków Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w celu realizacji ustawowych zadań, które w 2004 roku w drodze ustawy Parlament powierzył Samorządowi Lekarzy Weterynarii. System ten będzie wymagał modyfikacji, której koszty byłyby w pełni sfinansowane przez Krajową Izbę Lekarsko-Weterynaryjną, a więc bez obciążenia budżetu państwa. Dalsze działanie Centralnego Rejestru w tej sytuacji powinno być finansowane ze środków pochodzących z opłat za dokonanie oznakowania i wpisu do rejestru. Wysokość opłat określałby właściwy minister.

Za takim rozwiązaniem przemawiają względy oszczędnościowe, gdyż nowej bazy nie trzeba budować od początku. Rozwiązanie takie przede wszystkim nie spowoduje jakichkolwiek obciążeń dla budżetu Państwa.

Projekt słusznie zakłada, że wprowadzanie danych do bazy, a więc jej administrowanie będzie wykonywał lekarz weterynarii po wcześniejszym oznakowaniu mikroczipem i ewentualnie zaszczepieniu przeciw wściekliznie, czyli wykonaniu czynności, które leżą w kompetencjach wyłącznie lekarza weterynarii, lub technika weterynarii pracującego pod nadzorem lekarza. Zarządzanie systemem przez Krajową Radę Lekarsko-Weterynaryjną będzie więc konsekwencją i spowoduje, że całość będzie w „jednych rękach”. Nie będzie kłopotów wynikających, z tego, że kto inny administruje a kto inny zarządza systemem.

Powierzenie zarządzania systemem Samorządowi Lekarzy Weterynarii będzie także pożądanym konstytucyjnie przejawem decentralizacji władzy publicznej. Konstytucja w Preambule stanowi, że powinnością Rzeczypospolitej jest działanie na zasadzie pomocniczości. Nie jest konieczne, aby to Państwo zarządzało systemem, skoro z powodzeniem może robić to samorząd zawodu zaufania publicznego. W naszej ocenie –

m.in. ze względu na wskazane powyżej wieloletnie doświadczenia, konieczny udział lekarzy weterynarii, czy wreszcie całkowitą i niezmienną w czasie apolityczność – Samorząd Lekarzy Weterynarii może efektywniej niż jakikolwiek inny podmiot prowadzić system. W wyroku z 12 marca 2007 r., K 54/05 Trybunał Konstytucyjny wskazał, że „Konstytucja przyjmuje w preambule zasadę pomocniczości, w myśl tej zasady państwo nie powinno wykonywać zadań, które mogą być wykonywane w sposób bardziej efektywny przez mniejsze wspólnoty obywateli.”. Taką wspólnotą obywateli są poza samorządami terytorialnymi także samorządy zawodów zaufania publicznego, jakim jest Samorząd Lekarzy Weterynarii.

Co należy podkreślić również w niedawno przesłanym do konsultacji obywatelskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw złożonym przez Komitet Inicjatywy Ustawodawczej „Stop Łańcuchom, Pseudohodowlom i Bezdumności Zwierząt” zawarto obowiązek znakowania zwierząt. **Ten obywatelski projekt powstał bez jakiegokolwiek udziału Samorządu Lekarzy Weterynarii, a mimo to jego autorzy przewidzieli, że centralny rejestr zwierząt oznakowanych miałby być prowadzony właśnie przez Krajową Radę Lekarsko-Weterynaryjną.**

Warto również zaznaczyć, iż aktualnie w kilku krajach UE, m.in.: Czechach, Rumunii, Słowacji, na Węgrzech, rejestry są prowadzone przez izby lekarsko-weterynaryjne. **Za takim rozwiązaniem przemawia bowiem skupienie w jednym podmiocie ustawowego nadzoru nad zakładami leczniczymi dla zwierząt, lekarzami weterynarii znakującymi zwierzęta i rejestrującymi dane oraz systemem przetwarzania danych w bazach.**

Uwzględnienie w pracach nad projektem przedmiotowej ustawy zgłaszanych przez Krajową Izbę Lekarsko-Weterynaryjną postulatów pozwoli na naturalne rozwinięcie aktualnie działających w polskim systemie prawnym sprawdzonych rozwiązań dotyczących znakowania zwierząt na potrzeby wystawiania paszportów dla zwierząt towarzyszących o dodatkową funkcjonalność. **Zapewni to bezkosztowe z punktu widzenia budżetu Państwa oraz sprawne, gdyż oparte na już sprawdzonym systemie oraz sieci zakładów leczniczych dla zwierząt, wdrożenie systemu znakowania psów i kotów.**

Ponadto Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna pragnie zauważyć również inne kwestie dotyczące projektowanych rozwiązań.

1. W chwili obecnej trwają już prace legislacyjne dotyczące kwestii do której odnosi się przedmiotowy projekt. W wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady

Ministrów pod numerem UD128 znajduje się projekt ustawy o Krajowym Rejestrze Oznakowanych Psów i Kotów, który został już jakiś czas temu poddany konsultacjom społecznym.

2. Zaproponowane rozwiązanie zawarte w art. 3 ust. 2 projektu ustawy powoduje, iż oznakowania psa lub kota dokonać będzie mógł każdy technik weterynaryjny o ile pozostaje pod nadzorem lekarza weterynarii, ale jeśli oznakowania miałyby dokonać lekarz weterynarii to musi być on wpisany do rejestru o którym mowa w art. 24d ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt – należy wyraźnie zaznaczyć iż do tego rejestru wpisanych jest jedynie 7 148 lekarzy weterynarii to jest 32% lekarzy weterynarii posiadających prawo wykonywania zawodu w Polsce. Dodatkowo wyraźnie winno zostać wskazane, iż oznakowanie możliwe jest jedynie w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt, gdyż jedynie tego rodzaju podmioty mogą świadczyć usługi weterynaryjne co wprost wynika z ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt.
3. Kwoty przeznaczone na refinansowanie usług weterynaryjnych o których mowa w ustawie ustalone są arbitralnie i w wielu przypadkach mogą okazać się niewystarczające do opłacenia wykonania danej usługi, nie można bowiem zapomnieć, iż usługi weterynaryjne świadczone mogą być wyłącznie w ramach zakładów leczniczych dla zwierząt które z kolei prowadzone mogą być wyłącznie przez przedsiębiorców, a więc podmioty zorientowane przede wszystkim na osiągnięciu pożądanego wyniku ekonomicznego.
4. Przedmiotowy projekt stwarza fałszywe wrażenie jakoby proces rejestracji zwierzęcia miałyby być nieodpłatny gdy jednocześnie u podstaw projektu ustawy leży założenie, iż psy i koty mają być rejestrowane w komercyjnych bazach danych prowadzonych przez różnego rodzaju przedsiębiorców. Nawet krótka analiza stron internetowych aktualnie działających tego typu baz pokazuje, iż rejestracja zwierzęcia to koszt kilkudziesięciu złotych. **Z powyższego wynika, że rejestracja w bazie finansowana będzie albo z kieszeni właścicieli zwierząt przy cenach narzuconych przez komercyjne bazy lub ze środków publicznych znowu po cenach które wskażą podmioty prowadzące komercyjne bazy.**
5. Koszty działania systemu według autorów projektu to ok. 100 mln rocznie a do 2030 r. łącznie ok. 500 mln złotych. Autorzy projektu nie wskazują w jaki sposób tego

rodzaju kwoty miałyby być wygospodarowane w budżecie państwa oraz dlatego koszty związane z utrzymaniem zwierząt towarzyszących ma ponosić ogół społeczeństwa, a nie właściciele tychże zwierząt.

6. Proponowany obowiązek wprowadzania danych do „wybranego ogólnodostępnego rejestru” jest pomysłem całkowicie chybionym. Już w przypadku wcześniej prowadzonej Centralnej Bazy Danych Koniowatych okazało się, że brak obowiązku zgłaszania zwierząt do konkretnego i ogólnie określonego podmiotu powoduje luki w systemie i pozwala „umykać” zwierzętom, które zostały zidentyfikowane i zgłoszone zgodnie z obowiązującymi przepisami, a w stosunku, do których zastosowano odstępstwa. Należy podkreślić, że takich podmiotów działa w Polsce kilkanaście i gromadzą one dane o różnej wiarygodności i w związku z tym małej przydatności do stworzenia centralnego rejestru zwierząt oznakowanych, którego głównym celem powinno być ograniczenie bezdomności poprzez zwiększenie odpowiedzialności właściciela za posiadane zwierzę. Rejestr ten musi gwarantować pełną identyfikację właściciela zwierzęcia w każdym przypadku nie tylko wtedy, gdy zwierzę zagubi się, ale przede wszystkim wtedy, gdy zwierzę zostanie np. celowo porzucone lub skrzywdzone w inny sposób, a właściciel nie będzie chciał się do niego przyznać. Natomiast rejestracji w bazie komercyjnej można dokonać online po uiszczeniu opłaty podając dowolne dane bez żadnej weryfikacji np. dane sąsiada. Mało tego w każdym momencie można wpis usunąć i dane zwierzę zniknie z bazy.
7. Aby zapobiec poważnemu ryzyku obchodzenia prawa dane osobowe powinny być przetwarzane wyłącznie w formie Centralnego Rejestru Psów i Kotów, którego administratorem będzie organ administracji publicznej – Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna, tak aby zapewnić odpowiednie bezpieczeństwo i odpowiednią poufność, w tym ochronę przed nieuprawnionym dostępem do nich i do sprzętu służącego ich przetwarzaniu. W projektowanej ustawie jak i w uzasadnieniu nie podano celu istnienia ogólnokrajowych baz danych psów i kotów. W sytuacji gdy ustawa przewiduje stworzenie Centralnego Rejestru Psów i Kotów brak jest, uzasadnienia dla tworzenia ogólnokrajowych baz danych psów i kotów. Ponadto nie określono zasad działania ogólnokrajowych baz danych psów i kotów. W szczególności nie został wskazany administrator baz danych psów i kotów odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów z art. 5 ust. 1. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.

w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych
i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy
95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Z poważaniem,

PREZES
Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej
lek. wet. Marek Mastalerek

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

